

Lausunto Vantaan Korson raidehankkeiden vaiheyleiskaavasta

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 109
235/06.02.00/2026

Tiivistelmä

Vaiheyleiskaavassa osoitetaan Lentoradan ja Itäradan uudet linjaukset Korson alueella. Myös vireillä olevassa VISIO-maakuntakaavassa huomioidaan ratojen muuttunut suunnittelutilanne. Uudenmaan liitto suhtautuu myönteisesti vaiheyleiskaavan edistämiseen rinnakkain VISIO-kaavan kanssa, jotta raidehankkeiden toteuttamisvalmius mahdollistetaan sujuvasti. Kaavojen juridisen ohjausvaikutuksen kannalta on kuitenkin tärkeää, että VISIO-kaavan ja vaiheyleiskaavan valmisteluajataulut sovitetaan yhteen niin, että maakuntakaava voitaisiin hyväksyä ennen yleiskaavan hyväksymistä Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää antaa ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Asian vireilletulo

Vaiheyleiskaava on tullut vireille 23.2.2026. Lausuntopyyntö on saapunut 10.6.2026 ja lausuntoa pyydetään 1.9.2026 klo 16.00 mennessä.

Kaava-asiakirjoihin voi tutustua osoitteessa

www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/korsonraidehankkeiden-vaiheyleiskaava

Asian tausta

Kaava-alueen sijainti ja laajuus

Kaava-alue sijaitsee Korson suuralueella rajautuen lännessä ja ja pohjoisessa kaupungin rajalle, etelässä Korson keskustan pohjoispuolelle ja idässä rautatiealueen itäpuolelle.

Kaavan tavoitteet ja vaiheet

Vantaan kaupungin tavoitteena on laatia Lentoradan ja Itäradan mahdollistava yleiskaava. Vaiheyleiskaavassa ei osoiteta uutta maankäyttöä, ainoastaan maanalaisten raideliikennetunnelien varauksia. Vaiheyleiskaavalla ei muuteta voimassa olevan yleiskaavan varauksia. Asemakaavoissa tullaan osoittamaan tunneleiden tarkempi sijainti sekä niiden edellyttämät maanpäälliset rakenteet, huoltokuilut ja ajotunnelit. Vaiheyleiskaava sisältyy Vantaan kaavoitussuunnitelmaan vuosille 2026–2028.

Suunnittelutilanne

Suunnittelualueella on voimassa Vantaan yleiskaava 2020, joka on saanut lainvoiman 11.1.2023. Yleiskaavassa ei ole osoitettu raskaan raideliikenteen tunneleita Korson suuralueella. Lentoradan mahdollistava yleiskaavamerkintä on osoitettu Vantaalla Aviapoliksen suuralueen kautta kohti pohjoista.

Lentorata Oy on ehdottanut Lentoradalle uutta lyhyempää linjausvaihtoehtoa lentoasemalta Korson kautta kohti päärataa. Lentoradan yleissuunnitelma valmistui tammikuussa 2026. Ratasuunnitelman on määrä olla valmis vuoden 2028 alussa.

Itärata Oy on päättänyt jatkaa Itäradan suunnittelua Lentoradan uuteen linjaukseen perustuvalla linjauksella Korson alueella. Itäradan suunnittelua jatketaan yleissuunnitelman laatimisella, joka valmistunee loppuvuodesta

2028. Vaiheyleiskaava perustuu Lentorata Oy:n ja Itärata Oy:n toimittamiin suunnitelmiin.

Ratalain mukaan yleissuunnitelmaa ei saa hyväksyä vastoin maakuntakaavaa tai oikeusvaikutteista yleiskaavaa. Ratasuunnitelman hyväksyminen edellyttää asemakaavaa. Vantaan kaupunki laatii vaiheyleiskaavan kanssa samanaikaisesti ratakankkeiden edellyttämiä asemakaavoja.

Maakuntakaava

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa (MRL 32§).

Suunnittelualuetta koskee Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, joka on saanut lainvoiman 13.3.2023 osana Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuutta. Vaiheyleiskaavan alueelle kohdistuu voimassa olevassa maakuntakaavassa seuraavia merkintöjä:

- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
- Liikennetunnelin ohjeellinen linjaus (Lentorata)
- Lentomelualue (Lden dBA 55-60 sekä Lden yli 60 dBA)
- Suojelualue (Viurumäen metsä, Tussinkoski)
- Jätevesitunneli (Kerava-Viikinmäki)

Lisäksi alueella ovat voimassa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan yleiset suunnittelumääräykset.

Uudenmaan liitto valmistelee parhaillaan VISIO-vaihemaakuntakaavaa, joka täydentää ja päivittää voimassa olevaa ja lainvoimaista kaavakokonaisuutta vihreään siirtymään liittyvien teemakokonaisuuksien osalta. Nykyiset maakuntakaavat säilyvät pääosin voimassa, mutta joitain VISIO-kaavan teemoihin liittyviä merkintöjä esitetään kumottaviksi. VISIO-kaavassa huomioidaan esimerkiksi muuttunut suunnittelutilanne valtakunnallisten raskaan raideliikenteen hankkeiden osalta, kuten Lentoradan ja Itäradan osalta.

VISIO-kaavan luonnos on ollut nähtävillä 11.3.-8.5.2026. Saadun palautteen pohjalta valmistellaan kaavaehdotus syksyn ja talven 2026-2027 aikana. Tavoitteena on kaavan hyväksyminen vuoden 2027 loppuun mennessä.

Uudenmaan liiton aiemmat lausunnot

Uudenmaan liitto ei ole antanut asiasta aikaisempaa lausuntoa. Yleiskaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelussa 2.3.2026 Uudenmaan liitto toi esiin, että vaiheyleiskaava tulisi hyväksyä vasta laadittavan vaihemaakuntakaavan (VISIO-kaava) hyväksymisen jälkeen, jotta alueidenkäyttölain tarkoittama maakuntakaavan ohjausvaikutus kuntakaavaan toteutuu.

Ehdotus lausunnoksi

Uudenmaan liitto pitää Korson raidehankkeiden vaiheyleiskaavan laatimista välttämättömänä valtakunnallisesti merkittävien raskaan raideliikenteen hankkeiden edistämiseksi. Liitto tuo kuitenkin esille, että valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävien liikennehankkeiden toteuttaminen edellyttää linjausten osoittamista maakuntakaavassa. Seuraavassa on kuvattu tarkemmin maakuntakaavatilanne suhteessa vaiheyleiskaavaan valtakunnallisesti merkittävien raidehankkeiden osalta.

Lentorata

Voimassa olevassa maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu Lentorataa koskien Liikennetunnelin ohjeellisen linjauksen merkintä. Merkintää käytetään, kun tunnelin tarkka sijainti on ratkaisematta. VISIO-kaavan luonnoksessa Lentoradan linjaus on tarkentunut radan yleissuunnitelman mukaisesti ja se osoitetaan vaiheyleiskaavan alueelle Liikennetunnelin merkinnällä.

Lentorata Oy pyysi 23.6.2025 Uudenmaan liitolta lausuntoa uudesta linjauksesta. Uudenmaan maakuntahallitus antoi 25.8.2025 lausunnon, jonka mukaan Lentoradan uusi linjaus ei ole voimassa olevan maakuntakaavan vastainen ja uutta linjausta voidaan pitää hyväksyttävänä eroavaisuutena maakuntakaavassa osoitetusta linjauksesta.

Uudenmaan liitto pitää hyvänä, että Korson vaiheyleiskaavassa esitettävä Lentoradan maanalainen linjaus vastaa VISIO-kaavan luonnoksessa osoitettua linjausta sekä Lentoradan yleissuunnitelman linjausta.

Itärata

Voimassa olevassa maakuntakaavassa Itärataa osoittava linjaus on merkitty suunnittelualueen pohjoispuolelle Liikennetunnelin ohjeellinen linjaus -merkinnällä. VISIO-kaavan luonnoksessa on Itärata osoitettu Liikennetunnelin vaihtoehtoinen linjaus -merkinnällä. Vaiheyleiskaavan alueelle sijoittuu maakuntakaavaluonnoksessa useita linjausvaihtoehtoja, jotka perustuvat Itäradan alustavaan yleissuunnitelmaan. Tavoitteena on, että VISIO-kaavan ehdotuksessa voidaan Itäradalle esittää yksi linjaus.

Uudenmaan liitto toteaa, että vaikka vaiheyleiskaavassa osoitettu linjaus on yhteneväinen Itärata Oy:n jatkosuunnitteluun valitsemien vaihtoehtojen kanssa, tulee alueidenkäyttölain mukaisesti maakuntakaavan olla ohjeena yleiskaavaa laadittaessa tai muutettaessa. VISIO-vaihemaakuntakaava tulee kaavan tavoiteaikataulun mukaisesti hyväksyttäväksi vasta vuoden 2027 lopulla, joten Uudenmaan liitto suosittelee, että vaiheyleiskaavan hyväksyminen ajoittuisi vasta sen jälkeiselle ajalle.

Rahtirata

VISIO-kaavan luonnoksessa on Tallinna-tunnelin rahtiradalle osoitettu kolme vaihtoehtoa "Liikennetunnelin vaihtoehtoinen ohjeellinen linjaus" -merkintää sekä kolme vaihtoehtoa sijaintia "tie- ja rautatiliikenteen multimodaaliterminaalille" lentoaseman pohjoispuolelle. Yksi vaihtoehtoisista linjauksista sijoittuu vaiheyleiskaavan rajan tuntumaan suunnittelualueen luoteisreunaan. Kyseinen linjaus on yksi vaihtoehto Tallinna-tunnelin rahtiradan toteuttamiseksi. Tavoitteena on, että VISIO-kaavan ehdotuksessa osoitetaan vain yksi ratkaisu ja sijainti rahtiradalle ja siihen liittyvälle terminaalille.

Vaiheyleiskaavassa ei ole otettu kantaa rahtiradan toteuttamisen edellytyksiin. Mikäli VISIO-kaavassa päädytään osoittamaan rahtiradan linjaus vaiheyleiskaavan alueelle, tulee se huomioida osana yleiskaavaratkaisua.

Lopuksi

Uudenmaan liitto suhtautuu myönteisesti vaiheyleiskaavan edistämiseen rinnakkain VISIO-kaavan kanssa, jotta raidehankkeiden toteuttamisvalmius mahdollistetaan sujuvasti. Kaavojen juridisen ohjausvaikutuksen kannalta on kuitenkin tärkeää, että VISIO-kaavan ehdotus ja vaiheyleiskaavan ehdotus ovat ratalinjausten osalta yhdenmukaiset ennen kuin kaavoja viedään hyväksymiskäsittelyyn. Vastaavasti VISIO-kaavan ja

vaiheyleiskaavan valmisteluaiakataulut on hyvä sovittaa yhteen niin, että maakuntakaava voitaisiin hyväksyä ennen yleiskaavan hyväksymistä.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon,
- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä:

maakuntajohtaja Tuija Telén

Asian käsittely:

Pöytäkirjaan merkittiin, että Ulla Kaukola ja Mika Kasonen poistuivat kokouksesta esteellisenä (yhteisöjäävi) tämän asiakohdan käsittelyn ajaksi.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Mari Siivola
Asiantuntija Jouni Suominen

Täytäntöönpano:

Päätösote: Vantaan kaupunki